

Forebyggelse i praktikken

Ny pjece om voldsforebyggelse i praktikken lægger op til øget samarbejde mellem uddannelses- og praktiksteder i Roskilde Amt.

Af Jane Lauridsen, seminarielærer Roskilde Pædagogseminarium og Anne Lillesøe, socialpædagog og praktikvejleder, botilbuddet Pedersvænge i Køge

Vi, henholdsvis seminarielærer ved Roskilde Pædagogseminarium og socialpædagog og praktikvejleder ved botilbuddet Pedersvænge i Køge, har udviklet et arbejdsredskab, der kan bruges, når man vil forebygge og følge op på de voldsomme situationer, der kan opstå på arbejdspladser i social- og sundhedssektoren.

Pjecen kan anvendes direkte eller som inspiration i samarbejdet mellem praktikant, praktiksted og praktikvejleder. Pjecens primære målgruppe er studerende/elever, praktiksteder og uddannelsessteder (seminarier og skoler) inden for de sundhedsfaglige og pædagogiske område.

Pjecens indhold

Pjecen indeholder korte anvisninger og konkrete oplæg til brug og inspiration i arbejdet med at forebygge og følge op på voldsepisoder i praktikken – som er en risiko for de studerende. Vi anser det for vigtigt, at den studerende/eleven inden praktikken får introduktion til voldsforebyggelse, voldsforståelse og kriseteorier.

Det at være "ny" på en institution tillægger vi væsentlig betydning som en mulig årsag til, at vold og trusler om vold øges. Det er den studerendes/elevens oplevelse og reaktioner, der er i centrum for den konkrete indsats, vi inspirerer til i pjecen. Men det er borgernes/brugernes situation og behov, det er vigtigt at kunne tolke og tilgodese. Refleksionen over arbejdet med mennesker, som ikke er specielt voldelige, men hvis udtryksform kan være udadrettet og truende på grund af kommunikationsproblemer, er det pædagogiske redskab, som er med til at udvide forståelsen for den enkeltes behov, med henblik på at skabe en god trivsel for institutionens brugere og medarbejderne.

Pjecen beskriver indledningsvis et konkret forløb med en pædagogstuderende, der i praktikken kommer ud for en voldelig episode, den studerendes reaktioner på episoden på kort og på længere sigt, og den opfølgning, der efterfølgende fandt sted på seminariet.

Pjecen indeholder derudover en konkret kriseplan på kort og på langt sigt. Omdrejningspunktet er, at den studerende, praktikstedet og uddannelsesstedet efter en episode sikrer sig, at der er opfølgning og efterbehandling i den udstrækning, det er nødvendigt, for at undgå, at den studerende i værste fald opgiver sit uddannelsesforløb, og for at forebygge eller undgå alvorlige efterreaktioner.

I pjecens meget korte teoretiske afsnit retter vi opmærksomhed på nødvendige kundskaber i omsorgssektoren og de psykiske efterreaktioner, der efter vores opfattelse kan få betydning for praktikantens håndtering og bearbejdning af voldsomme oplevelser i arbejdet fremover. Vi gør opmærksom på forhold og overvejelser, som vi mener har betydning i praktikperioden, og vi henviser til yderligere relevant litteratur.

Pjecens baggrund

Siden 1992 har det psykiske og fysiske arbejdsmiljø været et tema på teoriindkald på første lønnede praktik i pædagoguddannelsen på Roskilde Pæda-

gogseminarium. Undervisningen har et forebyggende reflekterende og handlingsrettet sigte, med udgangspunkt i de studerendes egne erfaringer.

En målrettet erfaringsopsamling på teoriindkaldet har gennem årene medvirket til at give et billede af, hvilke former for vold og trusler om vold de studerende kan risikere at blive udsat for i praktikken. Det blev også synligt, hvordan praktikstederne forebygger vold.

På Roskilde Pædagogseminarium var problematikken også kendt, og for nogle år tilbage blev der igangsat en pilotundersøgelse på seminariet, for at afdække problemets karakter. Undersøgelsens resultat var overraskende og viste meget tydeligt, at studerende ofte er udsat for vold og trusler om vold i praktikken. At der er behov for opfølgning, efter at den studerende har forladt praktikstedet og er vendt tilbage til studiet. Og behov for mere fokus på det at være ny på institutionen. Resultaterne af den efterfølgende landsundersøgelse om vold mod studerende i praktik inden for de sundhedsfaglige og pædagogiske uddannelser pegede på nogle af de samme problemer.

Pilotundersøgelsens resultat blev formidlet på en temadag på seminariet i oktober 2000. Deltagerne var studerende, praktiksteder, seminarielærere, amtslige og kommunale myndigheder m.fl. På konferencen kom det frem, at der var et stort behov for at styrke en grundig introduktion til det konkrete praktiksted før praktikken. Og behov for at øge samarbejdet mellem praktikvejleder, besøgslærer og studerende i det daglige arbejde og særligt i forbindelse med forebyggelse af vold og trusler om vold.

Behov for et praktisk redskab

Det blev i det personlige og tværfaglige møde tydeligt, at der var brug for at se nærmere på, hvordan de tre samarbejdspartneres behov for information, kriseplan og opfølgning kunne imødegås ved at udarbejde et praktisk arbejdsredskab, som kan anvendes i praktikperioden.

Vi videreførte herefter intentionen med at udarbejde et sådan praktisk arbejdsredskab, som kunne inspirere til et øget samarbejde mellem praktik og uddannelsessted, og samtidig bidrage til fortsat refleksion over vold og indsatsen i forhold til vold generelt på det pædagogiske og sundhedsfaglige område.

I arbejdet med at udforme pjecen fandt vi, at det var muligt at udvide målgruppen til andre faglige grupper end pædagogstuderende, da det ved at deltage i SUS' netværk blev klart for os, at der var behov for et konkret arbejdsredskab, som kunne anvendes af et bredere felt.

Pjecen er blevet til med støtte fra Projekt PARIS og er sendt ud til alle pædagogseminarer, relevante uddannelsessteder og faglige organisationer. Den har desuden været omtalt i forskellige fagblade.

Pjecen ligger ligeledes på seminariets hjemmeside, og vi har fået mange positive henvendelser især fra undervisere på skoler og seminarier, fra praktiksteder og fra sikkerhedsrepræsentanter på arbejdssteder.

I undervisningen på Roskilde Pædagogseminarium inddrages pjecen i praktikforberedelse/teoriindkald samt på praktikvejlederkurser i den udstrækning, det er muligt.

Vi håber, at pjecen kan være inspirationskilde til et øget samarbejde mellem praktik- og uddannelsessteder, når en studerende har været udsat for vold eller trusler om vold, og at den kan bidrage til fortsat refleksion og indsats over for vold og trusler om vold.

Hvem: Roskilde Pædagogseminarium.

Hvad: Pjece om voldsforebyggelse og opfølgning på vold mod studerende i praktik.

Kontakt: Seminarielærer Jane Lauridsen, tlf. 4636 7010,
jane.lauridsen@rossem.dk

Pjecen kan rekvireres hos ovennævnte eller hentes på Roskilde Pædagogseminarium hjemmeside www.rossem.dk under emnet: Forsøgs- og udviklingsarbejde.